

COVID-19 Pandemisi Neoliberalizm Vebasını Gözler Önüne Seriyor¹

Henry A. Giroux

Çeviri: Begüm Yengel

Mevcut koronavirüs pandemisi tıbbi bir krizden daha fazlasıdır, aynı zamanda politik ve ideolojik bir krizdir. Bu, halk sağlığının ve kamu yararının önemini reddederken, onları mümkün kılan kurumların mali kaynaklarını kesen neoliberal hükümetlerin yıllarca ihmaline dayanan bir krizdir. Aynı zamanda, bu kriz, servet, gelir ve güçteki büyük eşitsizliklerin krizinden ayrı tutulamayacağı gibi demokratik değerler, eğitim ve çevresel yıkım krizinden de ayrı tutulamaz.

¹ Makalenin orijinali “The COVID-19 Pandemic Is Exposing the Plague of Neoliberalism” başlığıyla *Truthout* dergisinde yayınlanmıştır. Orijinal makaleye <https://truthout.org/articles/the-covid-19-pandemic-is-exposing-the-plague-of-neoliberalism/> adresinden erişilebilir. Çeviri, yazarın ve derginin onayı alınarak yayınlanmıştır.

Koronavirüs pandemisi, neoliberal küreselleşmenin ekosisteme yönelik yıkıcı saldırıları aracılığıyla doğal düzenin siyasallaşmasıyla derinden bağlantılıdır. Ek olarak, paylaşılan sorumluluklardan ziyade ortak korkuları teşvik etmenin bir aracı olarak ulusal zamanın ruhuna egemen olan ırkçılık, aşırı milliyetçilik, göçmen karşıtı duyarlılık ve bağnazlık gösterisinden ayrı tutulamaz.

Vebanın köklerinden biri, eğitimin siyasetin merkezi bir özelliği olduğunu ve herhangi bir ideolojik projede - görünür ya da örtülü bir şekilde - her zaman merkezi bir rol oynadığını açıkça ortaya koyan bir depolitizasyon politikasıdır. Örneğin, bireysel sorumluluğun toplumsal sorunları ele almanın tek yolu olduğu ve sonuç olarak daha geniş sistemik sorunları ele almaya, iktidarı sorumlu tutmaya veya kolektif sorumluluk konularını benimsemeye gerek olmadığı neoliberalizmin merkezi bir pedagojik ilkesi olmuştur. Bir sınırlama politikası olarak neoliberalizm, toplumsal sorunları özelleştirir ve bireyselleştirir, örneğin, pandemiyi kontrol altına almanın bir yolu olarak ellerinizi yıkayın. Bunu yaparken, kültürel eleştirmenler Bram Ieven ve Jan Overwijk'in öne sürdüğü gibi, [neoliberalizm] "herhangi bir gerçek demokratik siyaseti sınırlamaya çalışır; yani kolektif dayanışma ve eşitlik üzerine kurulu siyaseti [çünkü] demokratik siyaset piyasa için bir tehdittir."

Ek olarak, neoliberalizmin demokratik değerlerden ziyade ticari değerlere vurgusu, aşırı rekabetçilik ve irrasyonel bencillik gibi kötücül ideolojisi ile etik, adalet ve hakikat konularındaki tahammülsüzlüğü, eleştirel düşünceyi ve bilinçli muhakeme gücünü zayıflattı. Pankaj Mishra'nın belirttiği gibi, "on yıllardır, sanayisizleşme, işlerde dış kaynak kullanımı ve ardından otomasyon, birçok çalışan insanı güvence ve haysiyetlerinden yoksun bırakarak mağdurları ... demagojiye karşı savunmasız hale getirdi."

Amerikalılar, neoliberalizmin halka savaş açtığı ve eşitsizliğin bir erdem olarak yeniden biçimlendirildiği bir çağda yaşıyorlar. Bu çağ,

toplumsal dayanışmaları yıkıcı şekillerde parçalayan bireysel sorumluluk kavramlarını desteklemektedir. Bu, rekabetçi tutumlara ve kontrolsüz bireyciliğe prim veren ve piyasanın tüm toplumsal ilişkileri yapılandırmak için bir şablon haline gelmesine izin veren tarihi bir andır. Kamu yararı kavramları, toplumsal yükümlülükler ve demokratik dayanışma biçimleri saldırı altındayken, toplumsal sözleşme neredeyse tamamen ortadan kaldırıldı. Bu, yalnızca piyasa temelli kâr, özelleştirme ve ticari mübadele diliyle konuşan bir gangster kapitalizmi biçimidir. Aynı zamanda tecrit, yoksunluk, insan ıstırabı ve ölümün dilini de meşrulaştırır.

On yıllardır neoliberal politikalar tarafından harap edilen ABD toplumu, daha derin kökleri katı sınıf ve ırk ayrımlarını pekiştiren bir dizi krizle boğuşuyor. Böyle bir ayrım, ücretli hastalık izni olmayan milyonlarca işçide, sağlık sigortası olmayan milyonlarda, evsiz yüz binlerce insanda ve Boston Review'un işaret ettiği gibi, “Beş Amerikalıdan birinin aylık faturalarını tam olarak ödeyemiyor olması ve yüzde 40'ınının 400 dolarlık beklenmedik bir masrafı karşılamak için gereken tasarrufa sahip olmaması gerçeğinde açıkça görülüyor.

Neoliberal kapitalizm, mevcut küresel hastane, tıbbi malzeme, yatak ve güçlü sosyal refah tedarik kıtlığı ile insan yaşamına giderek artan ilgisizliği besleyen altta yatan pandemidir.

Bu koşullar altında, toplumsal alan ve onun karşılıklı bağlantıları, finansal sömürünün ya da mutlak küçümsemenin ya da her ikisinin nesnesi haline gelir. Neoliberalizmin bu depolitize edici söyleminde kaybolan ve mevcut salgında netleştirilen şey, hayatlarımızın gerçekten de iyi ya da kötü şekilde birbirine bağlı olduğudur. Mevcut Beyaz Saray'ın halka sosyal mesafeye uyma çağrısında belirli bir ironi var ki bu yalnızca virüsün yayılmasını yavaşlatmak için tıbbi olarak güvenli bir uygulamayı yansıtmıyor, aynı zamanda, toplumsal bağları ve demokratik değerleri küçümserken ölüm saçan toplumsal atomizasyon biçimlerini teşvik eden, uzun süredir var olan neoliberal

bir ideolojik alanı işgal ediyor. İşte tam da bu noktada tıbbi kriz, uzun süredir devam eden bir siyasi krize doğru gidiyor. Bu aynı zamanda, ekonomi ve hükümet güçlerinin ortak iyiye ve demokrasinin kendisine acımasızca saldırdığı ve onu aşındırdığı için siyasetin neoliberalizmin bir aracı haline geldiği alandır. İroni, Trump'ın sosyal mesafe kuralını dayatırken ekonomiyi yeniden başlatmak için halk sağlığı uzmanlarının tavsiyelerine karşı gelerek bunu gevşeteceğini belirtmesiyle ahlaki ve siyasi sorumsuzluğa dönüşüyor.

Bir kriz zamanında, kapitalizm kendisini, altında yatan mesajı piyasanın geriye kalan tek faillik biçimlerini sağladığı şeklinde olan bir hayal kırıklığı makinesi olarak ifşa eder. Bu bağlamda, politik, ekonomik ve toplumsal güçler, yeni sağduyu olarak sergilenen, her türlü toplumsal, etik ve politik sorumluluk kalıntısından kaçışı durmadan zorlayan yeni iş istasyonları haline geliyor. Siyaset, her türlü muhalefet, direniş ve sosyal adalet duygusunu baltalarken, insanları iktidarın uçurumuna alıştırmak için fazla mesai yapan bir savaş makinesi haline gelir. Elbette bu, koronavirüs pandemisinin içinde işlediği daha geniş neoliberalizm bağlamını oluşturur.

2008 mali krizi, 40 yılı aşkın bir süredir kamu yararını mahveden ve yoksullara ve fazlalık, israf veya tehlikeli olarak kabul edilen diğerlerine sefalet ve ıstırap empoze eden neoliberalizmin vebasını görünür kıldı. Acımasız kemer sıkma politikalarının katılmasıyla, ekonominin finansallaşması, gücün yalnızca birkaç elde toplanması ve ırksal ve toplumsal temizlik diliyle neoliberalizm, bir tür faşist siyasete dönüştü. Yeni siyasi oluşum, ayırt edici ve her şeyi kapsayan bir kullanılabilirlik politikası, sosyal devletin büyük bir iç harcı ve gösteri şiddet, korku tellallığı ve devlet terörünün pedagojik aygıtlarına destek ile karakterize ediliyor.

Bütün bunlar, hayati önem taşıyan halk sağlığı alanı da dahil olmak üzere, ortak iyinin anlamını ve olanaklarını genişleten herhangi bir toplumsal nosyona ve siyaset filozofu Michael Sandel'in insanlara

şefkatle, insanca ve haysiyetle yaklaşmak için dayanışma ve fedakarlık gerektiren toplulukta birlikte yaşama dediği daha geniş bir nosyona yönelik bir küçümsemeye işaret ediyor. Bilim insanı Shai Lavi, bu ortak iyi kavramının merkezinde, insan eşitliği temelinde kurulan özgürleşme, ekonomik adalet ve siyasi topluluk için mücadeleleri bir araya getirmeye istekli bir kitle hareketi olduğunu savunuyor.

Neoliberalizm pandemisinin acımasızlığı, Trump'ın 24 Mart 2020'de Paskalya'da "ekonomiyi yeniden açma" çağrısında açıkça görülüyordu. O zaman, ABD'yi sosyal mesafe gibi temkinli önlemleri sona erdirmeye ve virüsün rotasını yönetmesine izin vermeye hızla hareket ettirmek istedi. Trump'ın böyle bir eylem için ilk gerekçesi, "tedavi hastalıktan daha kötüdür" şeklindeki sağcı bir argümanı yeniden dile getirdi. Ekonominin çok erken açılmasının bir sonucu olarak 2,2 milyon insanın ölebileceği söylendikten sonra Trump, Beyaz Saray'ın sosyal mesafe kurallarını en azından Nisan ayına kadar sürdüreceğini söyledi.

- 82 -

Ulusal Alerji ve Bulaşıcı Hastalıklar Enstitüsü direktörü Anthony Fauci, sosyal mesafenin virüsü kontrol altına almak için en önemli araç olduğunu belirtmesine karşın Trump, özellikle de yedi eyalette bir evde kalma kararının bulunmadığı bir zamanda, ulusal bir evde kalma emri çıkarmayı hala reddediyor. 4 Nisan'da düzenlediği basın toplantısında Trump, daha fazla ölümlerle işlerin daha da kötüleşeceğini belirtmişti. Ancak kısa bir süre sonra ülkenin yeniden açılmasını istediğini yineledi. Bu tür eylemler, Trump'ın birbirini takip eden ölümlerden ziyade yeniden seçilmesi, ticaret ve borsa ile ilgili olduğunu açıkça ortaya koyarak şok edici düzeyde bir ahlaki alçaklık sergiliyor. The Washington Post muhabirlerinin belirttiği gibi, "Trump uzun süredir borsayı kendi yeniden seçilme umutları için bir barometre olarak görüyor."

O kadar da gizli olmayan ve ürkütücü mesaj, siyasi oportünizmin, kâr güdüsünün ve zalim bir neoliberal ideolojinin kucaklanmasının Trump

yönetimi tarafından tereddütsüz benimsendiğidir. Trump, uzmanları ve uzmanlığı küçümsemekten zevk alıyor gibi görünüyor ve yalnızca en korkunç uyarıların ortasında halk sağlığı yetkililerinin tavsiyelerine uyuyor. Salgını bir partizan savaşı olarak ele alıyor, çaresizce malzeme talep eden valileri aşağılıyor ve krizi ele almak için koordineli bir ulusal federal yaklaşım uygulamayı reddediyor.

Kesin kanıtlar veya bilimsel ispatlar olmaksızın, Trump belirli ilaçları tedavi olarak onaylıyor, yanlış bir şekilde ABD'nin "bir aşya yakın" olduğunu iddia ediyor ve genellikle komplo teorilerini öne süren sağcı uzmanların tavsiyelerine güveniyor. Hayat kurtarma ya da ekonomi seçimi söz konusu olduğunda, Trump Wall Street'in kaderi konusunda daha endişeli görünüyor. Dahası, genelde karmaşık ve çelişkili kamuoyu açıklamaları mübalağa ve yalanlarla dolu olmakla birlikte Amerikan kamuoyunu "Onbinlerce, belki yüzbinlerce, belki milyonlarca insanın hastalanıp öleceği" ihtimali ile yanlış yönlendirmeye hizmet ediyor. Bu örnekte, uzmanlara ve bilimsel kanıtlara karşı duyulan isteksizlikle birleşen katıksız yetersizlik, kamusal bir tehlike ve yıkıcı bir kriz statüsüne yükselmektedir.

Devam eden ölümlerin, enfeksiyonların ve hastane yetersizliği ve halk sağlığı felaketinin ışığında, uzmanlar uzun vadeli planlama, stratejiler, artan testler ve federal hükümet ile eyaletler arasında koordinasyon çağrısında bulundular. Birçok vali, hükümetin federal plan eksikliğinin "Vahşi Batı" ya benzer bir şey - "eksiklikler, verimsizlikler ve düzensizliklerle dolu bir sistem" yarattığından şikayetçiydi.

Taleplerin aciliyeti, Beyaz Saray'ın ve birden fazla düzeydeki liderliğin, yaklaşan krizin ilk aşamasında herhangi bir aciliyet ve öncelik duygusu sağlayamaması gerçeğiyle daha da artıyor. Washington Post tarafından yayınlanan bir rapor, Trump'ın koronavirüsün ciddi etkileri hakkında ilk kez bilgilendirildikten sonra, koronavirüsü "uzak bir tehdit veya kontrol altında olan zararsız bir grip türü olarak değil, Amerika'nın savunmasını aşan ve on binlerce vatandaşı öldürmeye

hazırlanan ölümcül bir güç” olarak ele almasının 70 gün sürdüğünü belirtti.

Elbette, bu pervasız politikanın sonucu olarak ölen ve ölecek olan pek çok insan, neoliberalizmin saltanatı altında geleneksel olarak harcanabilir olarak görülenler olacaktır. Bunlara yaşlılar, muhtaçlar, beyaz olmayan yoksullar, belgesiz göçmenler ve engelliler dahildir - yaşlıları, hastaları ve tehlikeli derecede hastaları tedavi ederken güvende olmak için ihtiyaç duydukları donanıma sahip olmayan ön saflardaki sağlık çalışanlarından bahsetmiyorum bile.

Burada, kriz zamanında ortalığı kasıp kavuran ve insanların gereksiz ıstırabına neden olan, bilgisiz, sıradan bir ünlü politikacının acımasız ahlaksızlığından daha fazlası var. Trump her zaman düşüncesizliğe ve kendini kaptırma eğilimine sahipti ve başkalarını küçük düşürmekten zevk alıyor. Stephen Greenblatt'ın farklı bir bağlamdaki “Kinizm, gaddarlığı ve hainliği hakkında derin bir sır yok, onda kurtarılabilecek hiçbir şey yok ve ülkeyi etkili bir şekilde yönetebileceğine inanmak için hiçbir neden yok” sözleri Trump'a mükemmel bir şekilde uyuyor.”

- 84 -

Trump'ın kabalığı, yalancılığı, bilimi hiçe sayması ve keyfi yönetimi, uzmanların yaklaşmakta olan bir pandemi olasılığına ilişkin önceki uyarılarını göz ardı etmesine neden olmuştu. Bu kasıtlı cehalet ve katıksız küstahlık, daha önce federal hükümetin gücünü yaygın testler ve maskeler sağlamak için seferber etmeyi reddetmesi ve muazzam başarısızlığında ve aynı anda hastanelerin ve sağlık personelinin virüs bulaşmış kişileri tedavi etmek için yeterli yatak, maske, solunum cihazı ve diğer kişisel koruyucu donanıma sahip olmasını sağlarken sergilendi.

Ed Pilkington ve Tom McCarthy The Guardian'da, Trump'ın yalnızca Dünya Sağlık Örgütü'nün 20 Ocak'ta çeşitli ülkelerde 282 onaylanmış vaka olduğunu doğrulamasının ardından virüsün oluşturduğu tehdidi küçümsemekle kalmayıp, eylemlerinin "kaos ve karışıklığa saplandığını" bildirdi. Ulusal bir sağlık felaketini önlemek için hızlı

hareket etmek yerine Trump, yönetiminin tehdidin ciddiyetini ve toplu test ihtiyacını ciddiye alması için altı hafta geçmesine izin verdi. Pilkington, ABD hükümetinin 2013-2017 yıllarında bir dizi uluslararası felakete müdahalesine öncülük eden Jeremy Konyndyk'ten alıntı yapıyor: “Birleşik Devletler'de modern zamanlarda temel yönetim ve temel liderliğin en büyük başarısızlıklarından birine tanık oluyoruz.”

Trump, siyaseti bir tür tiyatroya ve eğlenceyi bir tür zulme dönüştürmek için bir tutkuya sahip. Şok edici bir aşağılık gösterisiyle, Başkan Yardımcısı Mike Pence'e, pandemi ile başa çıkma çabalarını "takdir etmeyen" valilerin çağrılarına cevap vermemesini açıkça söyledi. Buna, her ikisi de kritik derecede ihtiyaç duyulan malzemeler için umutsuzca ricada bulunan Washington Valisi Jay Inslee ve Michigan Valisi Gretchen Whitmer da dahil.

Dahası, suçu kendisinden uzaklaştırmak için süregelen çabanın bir parçası olarak, Trump kendisine kritik sorular soran gazetecilere saldırdı ve onları küçük düşürmeye çalıştı ve “hastaneler maskeleri çarçur ediyor ya da daha kötüsünü yapıyor ve solunum cihazlarını 'istifliyor' ve eyaletler ihtiyaç duymadıkları halde ekipman talep ediyorlar” diyecek kadar ileri gitti. Çok ihtiyaç duyulan maskelerin “arka kapıdan çıktığını” öne sürecek kadar ileri gitti. Özellikle sosyal medyada maskeler, önlükler, solunum cihazları ve diğer önemli koruyucu ve hayat kurtarıcı ekipman için yalvaran tıp uzmanlarının etkileyici ricaları göz önüne alındığında, bu tür silaha dayalı zulmü görmezden gelmek zor. Burada Trump'ın inkar ve tekbencilik siyasetinden daha fazlası, Robert Jay Lifton'un "kötü huylu normallik" adını verdiği ve benim, şiddete meyilli ve zalimlik eylemlerine girişmekten büyük bir zevk ile körüklenen davranış olarak yorumladığım bir şey var. ABD'de Siyahların linç edilmesi ve Nazi Almanyası'ndaki soykırım eylemleri gibi milyonlarca kişinin ölümüyle sonuçlanan sonuçları olan bu tür zulmün yankılarını başka dönemlerde de gördük.

Trump'ın servet ve reyting takıntısı ve sınırsız özsaygısı, onu yalnızca beceriksiz bir lider değil, aynı zamanda tehlikeli bir sahtekar olarak da tanımlar. Örneğin, Amerika Birleşik Devletleri'nde hızla artan ölü sayısının ortasında, Trump basına yaptığı bir açıklamada "Beyaz Saray'ın koronavirüs görev gücü bilgilendirme toplantılarının [yüksek] reytingleri hakkında" övündü. Bu, eğlence hizmetinde artan ölü sayısını silah haline getiren bir politik tiyatro ve pandemik pedagoji biçimidir. Trump'ın beceriksizliği, hastanelerin aşırı kalabalık olması, yeterli koruyucu donanımına sahip olmayan sağlık personelinin ölmesi ve New York gibi en çok etkilenen eyaletlerin valileriyle Trump'ın düşmanlık halinde olması gibi trajik sonuçlar doğuruyor. Ancak Trump ihtiyaç duyulan tıbbi ekipmanı sağlamaktan çok, kendisini liderlik eksikliği nedeniyle eleştiren bu valilere hakaret etme konusunda daha rahat gözüküyor.

Trump ve yönetimi, ölümü yaşamdan, sermayeyi insan ihtiyaçlarından, açgözlülüğü şefkatten, sömürüyü adaletten ve korkuyu ortak sorumluluklardan üstün tutan bir nekropolitikayı zorlamada yalnız değiller. Medyadaki, şirket yönetim kurulu odalarındaki ve Beyaz Saray'daki Trump destekçilerinin, ülke hastaneleri ve ABD ekonomisi üzerinde ciddi baskılar yapılmasını önlemek için hayat kurtaran bakımı yaş ve engellilik temelinde paylaştırmayı tartışan korosu başka nasıl açıklanabilir? Naomi Klein'ın işaret ettiği gibi, bu pandemi krizinden çok önce, neoliberalizmin havarilerinin "devlet tarafından finanse edilen sağlık hizmetleri, temiz su, iyi devlet okulları, güvenli işyerleri, emekli maaşları ve yaşlılar ile dezavantajlılara yönelik diğer programlar gibi hizmetlere yeterli mali kaynak sağlamamaya çalıştıklarını" başka nasıl açıklayabiliriz?

Aynı zamanda, yağmacı kapitalizm tarafından "kamusal alan ve kamu yararı fikrinin ta kendisi"ne karşı bir savaş başlatılmıştır. Bunun bir sonucu, "toplumun kamuya ait kemikleri - yollar, köprüler, setler ve su sistemleri - öyle bir bakıma muhtaç hale gelecek ki, onları kırılma noktasının ötesine itmek çok az çaba gerektirecektir. Polis ve ordudan

başka hiçbir şeye harcayacak paranız kalmaması için vergileri büyük ölçüde kestiginizde, olan budur.”

Mevcut pandemi krizinde ortaya çıkan şey, Trump, Brezilya Devlet Başkanı Jair Bolsonaro, Hindistan Başbakanı Narendra Modi ve diğerleri gibi faşist politikacılar tarafından giderek artan bir şekilde bir onur rozeti olarak görülse de, son 40 yıldır küresel ekonomiye egemen olan neoliberalizmin altında yatan vebadır. Yönetici sınıfın yozlaşması, Rob Urie'nin gözlemlediği gibi, "Zenginler için Kurtarma Paketleri, Geri Kalanımız için Virüs" anlamına gelen bir kurtarma paketinde de kolayca görülebilir:

En zengin %1'in tüm kazancı aldığı, yoksulların ve işçi sınıfının kırk yıldır zam görmediği bir ekonomide, işçiler hastalanıp ölürken bunun faydasını zenginler görecek. 2009'da kendi ağırlığı altında boğulması gerekirken kurtarılan finans kapitalizmidir.

Bu başgösteren salgında ortaya çıkan şey, grotesk eşitsizlikler, harcanabilirlik, katıksız zulüm ve gerici politikalar tarihiyle faşist siyasetin arsızca yeniden canlanmasıdır. Günümüz neoliberal ilkelerinin ABD'de uzun bir mirası var ve Trump yönetimi altında intikam duygusuyla geri döndü. Neoliberal faşizm, Hitler rejiminin arınma politikalarına damgasını vuran ve toplama kampını faşizmin son noktası yapan ırksal temizlik ve öjeniyi kucaklamanın ürkütücü bir yankısını taşıyan bir terörün yeniden dirilişini işaret ediyor. Bu aynı zamanda bir kriz anında ekonomiyi yeniden başlatmak için tasarlanmış bir politikaydı.

Ölümcül bir kasırga hızıyla toplumlarda dolaşırken ekonomik sefalet, ıstırap ve ölüme neden olan mevcut koronavirüs salgınını körükleyen çok sayıda veba zamanında yaşıyoruz. Bunlar arasında ekolojik yıkım vebası, yurttaşlık kültürünün bozulması, nükleer bir savaş olasılığı ve acımasız bir zulüm kültürünün normalleşmesi yer alıyor. Dahası, neoliberalizm vebası refah devletine geniş çapta bir saldırı başlattı. Bunu yaparken, eğitim ve halk sağlığı sektörü gibi kurumlara yeterli

mali destek vermedi ve bunları zayıflattı. Buna ek olarak, Amerikalıların büyük çoğunluğunu, doğal afetler, salgın hastalıklar ve piyasa tarafından ele alınamayacak bir dizi gezegen krizi ile eleştirel ve akıllıca başa çıkmalarını sağlayacak güç ilişkilerinden ve yönetim biçimlerinden uzaklaştırdı. Bu pandeminin ortasında, mevcut siyasi, ideolojik ve tıbbi krizin merkezinde yönetici sınıfın gücünün zehri var. Frank Rich, haklı olarak şunu tartışıyor:

... pandemi, 2008 ekonomik çöküşünün maskesini düşürdüğü aşırı ekonomik eşitsizliklerin ele alınmadığını özellikle sert bir şekilde ortaya koydu. Şimdi gerçek zamanlı olarak ortaya çıkan devasa bir dinamik var. Ünlüler ve zenginler, koronavirüs testlerinin cankurtaran sandalları için ilk sırada yer alıyor. Rupert Murdoch ve ailesi, koronavirüs tehdidini küçümseyen ve buna tamamen karşı çıkan bir haber imparatorluğundan yararlanırken kendi sağlıklarını koruyorlar.... Virüs, mevcut merkez üssünden tüm ülkeye yayılırken, seçkinler ve yoksullar arasındaki grotesk farklılık, Parazit'in Modern Aile'nin bir bölümü kadar iyi huylu görünmesine neden olacak.

- 88 -

Diğer veba, birçokları arasında, Fox News ve Breitbart Media gibi gerçeğin küçümsendiği, bilimin bir engel olarak görüldüğü ve eleştirel düşüncenin “sahte haber” olarak karalandığı sağcı kültürel aygıtların yükselişidir. Bu, kasıtlı cehalet ve devlet onaylı sivil cehalet vebasıdır.

Bu koşullar altında, gücün en yüksek seviyelerinde ve güçlü muhafazakar kültürel aygıtlar arasında dil, inkar, yalan ve şiddetin hizmetinde çalışır. Bu medya, pandeminin Trump'ın yeniden seçilmesini engellemek için tasarlanmış “derin devlet”in bir ürünü, Demokrat Parti tarafından yaratılan bir aldatmaca, veya sıradan gripten daha az tehlikeli olmayan bir virus olduğu iddiası gibi komplo teorilerini durmaksızın kabul ettirmeye çalışıyor. Ayrıca, hükümetin vatandaşlarına bakmakla yükümlü olmadığı yolundaki neofaşist iddiaya kayıtsız kalırken, halkı depolitize etmek için tüm toplumsal sorunların bireysel sorumluluk meselesi olduğu ve toplumun karşılıklı

saygı, özen, sosyal haklar ve ekonomik eşitlik etrafında örgütlenmemesi konusunda inatla ısrar ettiler.

Mevcut kriz, pedagojik bir kayıtsızlık felaketi ve her türlü geçerli ahlaki sorumluluk duygusundan kaçış tarafından tanımlanan bir çağın parçasıdır. Bu, zayıflığın küçümsemesinin yanı sıra yaygın ırkçılığın, duyguların akıl üzerinde yükselmesinin, yurttaşlık kültürünün çöküşünün ve zenginlik ve kişisel çıkar saplantısının damgasını vurduğu bir çağdır. Bu koşullar altında, sadece siyasi bir krizin değil, aynı zamanda iktidar, yönetim, bilgi ve gerçeği ve kanıtı küçümseme konularının gerçeğe zarar verdiği ve hem milyonlarca insanı hem de gezegeni tehlikeye atan bir eğitim krizinin ortasındayız. Bu, politik ve kültürel iş istasyonlarının gerçeği, adaleti, etiği ve hepsinden önemlisi bedenleri otoriterliğin uçurumunda yok eden bir hayal kırıklığı makinesi tarafından körüklenen bir siyasettir.

Ve banın sona ermesi için, insanları özel sorunları daha geniş sistemik meselelerle ilişkilendirmekten alıkoyan neoliberal faşizm ideolojilerini ele almak ve halkı, tüketim toplumunu harekete geçiren ve daha geniş düşüncelerden kopuk, tekil konulardan oluşan bir siyaseti pekiştiren özelleştirme ve atomizasyon kültürü ötesine geçmeye ikna etmek için pedagojik olarak mücadele etmek çok önemlidir. Bu siyasi kriz, yalnızca, bir dizi “demokratik rahatsızlığın, toplumsal düzenimizi bütünüyle saran genel bir krizin özel olarak siyasi kolunu oluşturduğu, toplumsal bütünlüğün bir krizi” olarak kavranabilir. Kapitalizm ve demokrasinin aynı şey olmadığını ve kapitalizmin son noktasının yalnızca büyük eşitsizlik ve insan ıstırapı değil, insanlığı yok olmanın eşiğine bir adım daha yaklaştıran acımasız bir ölüm makinesi olduğunu kabul etmenin daha inandırıcı hale geldiği bir anda yaşıyoruz. Bu, krizlerin bir yandan otoriterlik ve baskıda bir artışla sonuçlanan ya da diğer yandan, Brad Evans'ın çoklu dışlamalar, kitle terörü, artan sınır dışı etmeler ve toplumsal hayatın oyulması olarak adlandırdığı çağı reddeden daha adil ve eşitlikçi bir toplum için

savaşmaya istekli çok düzeyde direniş hareketinin yeniden canlanması gibi birden fazla sonucu olabileceğini düşündürür.

Koronavirüs pandemisi, acımasız neoliberalizmin – ve onun küresel finans piyasalarının – gücünü tüm acımasızlığıyla ortaya çıkarmak için perdeyi araladı. Bu, yalnızca demokratik eşitlik ve halk egemenliği ideallerini aşındırmakla kalmayıp, aynı zamanda, başgösteren pandeminin, hastaları tedavi etmek için gerekli ve virüsün neden olduğu ölümlerin sayısını sınırlayan solunum cihazı ve diğer ekipmandan yoksun sağlık çalışanları ve hastaneler üzerinde ciddi bir yük oluşturduğu siyasi ve ekonomik bir bağlam da yaratan bir sistemdir. Bu, mevcut tarihsel konjonktürde, bir dönemin bitişi ile yeni bir çağın başlangıcı arasındaki alanın, toplumsal ve politik tahayyülün radikal demokrasi için küresel bir hareketi başlatma olasılığını sunduğu bir ana işaret ediyor.

- 90 -

Mevcut viral pandemi, siyaset ve eğitim krizinin dışında tartışılmaz. İhtiyaç duyulan şey, mevcut pandemi krizini anlamak için yeni bir söylemdir. Böyle bir dil, dışlama, sömürü ve ırksal saflık ifadelerinin neoliberal faşizmin sürdürülebilir bir eleştirisini sağlamalıdır. Böyle bir söylem aynı zamanda yoksulluğun, sınıf egemenliğinin, çevresel yıkımın ve yeniden canlanan ırkçılığın altında yatan nedenleri bir reform çağrısı olarak değil, yeni bir siyasi ve ekonomik toplumsal düzenin yaratılmasını amaçlayan bir radikal yeniden yapılanma projesi olarak ele almalıdır. Amartya Sen'in sözleriyle “toplum hakkında büyük düşünmeliyiz”. Mevcut krizin ezici doğasına rağmen, izole olmanın, ezilmenin ve güçsüz olmanın ötesinde düşünmeye ihtiyaç var.

Macaristan, Mısır, Filipinler, Tayland ve İsrail gibi bir dizi ülkede gördüğümüz gibi, pandemi krizi, ortaya çıkan bir otoriterizmin olanaklarını yoğunlaştırırken sivil özgürlükleri, ifade özgürlüğünü ve insan haklarını kısıtlamak için olağanüstü koşullar yaratıyor. COVID-

19 krizinin dünya çapında demokrasinin sınırlarını test edeceğine şüphe yok.

Aynı zamanda, krizin büyüklüğü, insanların ne tür bir toplumda, dünyada ve gelecekte yaşamak istediklerini yeniden düşünmeye başlayabilecekleri yeni olanaklar sunuyor. Yapmak istemediğimiz şey, demokrasi ile kapitalizmi eşitleyen bir sisteme geri dönmektir. Sistemi değiştirmenin ötesine geçmeliyiz, çünkü mevcut krizin daha derin siyasi ve ekonomik kökleri var ve toplumun tamamen yeniden yapılandırılmasını talep ediyor. David Harvey, “Temel sorunlar şu anda o kadar derin ki, çok güçlü bir anti-kapitalist hareket olmadan hiçbir yere gitmemizin hiçbir yolu yok” sözlerinde haklıdır.

Pandemi krizi azalırken, insan ihtiyaçlarına hitap eden bir toplum ile en güçlü olanın hayatta kalması anlayışının toplumun tek düzenleyici ilkesi haline geldiği bir toplum arasında seçim yapmak zorunda kalacağız. Siyasetin, dayanışmanın, kitle direnişinin ve demokrasinin kendisinin anlamı hakkında yeni vizyonların, kamusal metinlerin ve pedagojik anlatıların ortaya çıkma zamanıdır.

Hâlâ geleceğin yırtıcı neoliberal şimdiki zamanı taklit etmediği bir dünyayı yeniden hayal etme fırsatımız var. Bu, adalet, özgürleşme ve toplumsal eşitlik mücadelelerini bir araya getiren bir dünya olmalıdır. Adil ve demokratik bir sosyalist toplumun ütöpik vaatlerini hayal eden ve bu vaatlere göre hareket eden bir dünya için mücadele etme ihtiyacı her zamankinden daha acildir. COVID-19 pandemisi karşısında eleştiri, anlayış ve direniş meseleleri bir ölüm kalım meselesi haline geldi. Direnmek ciddi bir ihtiyaçtır.